

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRA IÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

El segrestament i deportació de Francesc Macià és una de les més grans iniquitats de la Dictadura present.

¿Ens diuen que qui ha donat l'ordre és un tal "Torres", de Madrid? ¿Qui és aquest "Torres"? ¿De qui és secretari?

La vida d'Urales

En Frederic Urales ha publicat el segon volum de les seves memòries. Volum que hem llegit nosaltres amb el mateix interès que el primer o més apassionadament encara.

Fa bé l'animador de "La Revista Blanca" escrivint la seva odissea. Es un mirall on molts ens hi podem veure el desagradable físic. Es una lliçó de coratge i fortitud, que no li agraiem mai prou a l'autor.

Urales és una criatura. Diem això en el bon sentit del mot.

Volem dir que als seixanta o més anys, té encara la ingenuïtat i la sinceritat i la bondat d'un nen.

Tot anarquista és un "enfant terrible"; més infant, generalment, que terrible.

Jò, que en conec tants, us puc assegurar que són els homes més sensibles i més encisadors que he trobat en el meu viatge arreu del món, en la meua peregrinació per la terra santa.

M'han enganyat i robat molts catòlics, i potser algun anticlerical i tot. Acrata, no cap.

Jò, que em barallo amb tothom, fins amb la meua ombra, amb els llibertaris sempre arribo a un "modus vivendi" honorable per a ells i per a mi.

La història de la mare d'Urales només la pot contar un fill tan bo i tan pur com aquest.

Explicada per un altre, faria fàstic.

La vida de l'Urales és la Passió i mort vui dir, la Passió i triomf del seu pensament. Com que l'Urales, però, no fa de Crist, és la seva Passió molt divertida; més divertida que una sarsuela.

Emigrat a Londres, ens explica com apre-

nia l'anglès als genolls d'una miss rossa com una lliura esterlina.

I tot el relat és així de sa i de fresc. Urales és un esperit atlètic. Dóna la impressió que el Montseny del seu cognom li era petit; que dintre d'ell s'hi trobava estret, s'hi ofegava, i per això se'l va canviar per Urales.

En això i en tot ha reeixit l'autor de "Mi vida", i difícilment trobaríeu al món un home més feliç que ell.

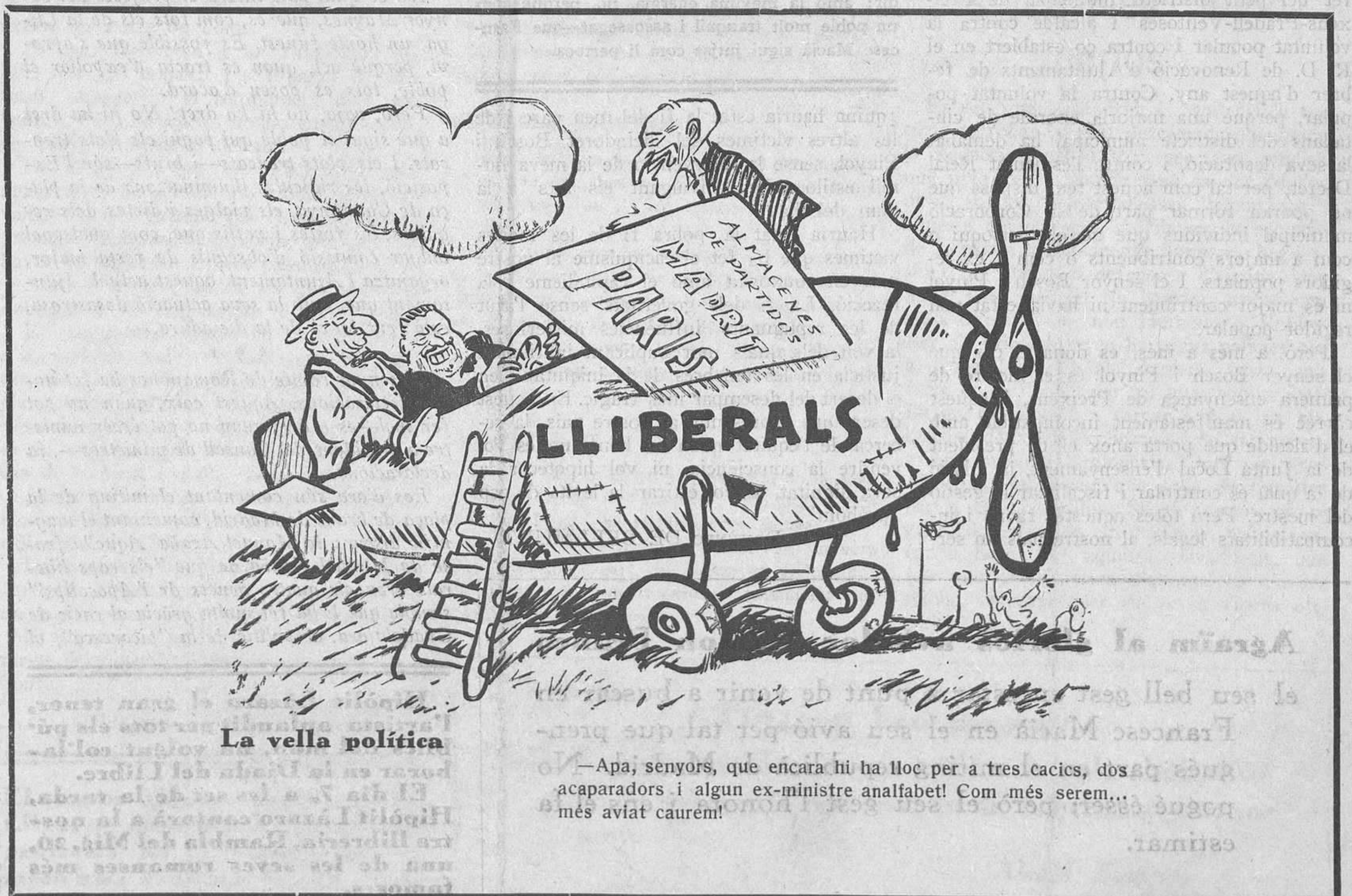
Així el veieu sempre somriure. Somriu a Montjuïc, somriu a l'exili, somriu fins quan no pot pagar l'impressor i el paper dels seus periòdics.

I ja pot emprendre aventures rocambolesques. Tot li surt bé. Té una companya única i una filla que és la seva millor obra. Fa viure anys i anys revistes, setmanaris, novel·les populars, publicacions que a les mans de qualsevol moririen en quatre dies.

I quin escriure sense afectació, sense ar-

tifici, sense "pose", el seu! Quina manera de pintar del natural! L'estil de l'Urales és el llenguatge que parlaven els nostres primers pares al paradís. Emprat per un artista primitiu, que escriviu "ex abundantia cordis" com aquest, fa l'efecte que el verb va florir, en néixer, perfecte, als llavis de l'home, i d'aleshores ençà, literàriament, no s'ha inventat ja res més.

ANGEL SAMBLANCAT

La vella política

—Apa, senyors, que encara hi ha lloc per a tres cacics, dos acaparadors i algun ex-ministre analfabet! Com més serem... més aviat caurem!

El reconeixement dels Sindicats

Suposem que ens serà permès un comentari, "a posteriori" a la darrera vaga del ram de Construcció.

Ara que està liquidat el conflicte, no pensaran les autoritats que volem enverinar-lo excitant les passions dels obrers.

Hem d'advertir que excitar les passions nobles, sobretot la de justícia, no ho creiem nosaltres un pecat.

Callar quan s'ha de parlar i esperonar els instints primaris, és ço que fóra indecorós.

La vaga del ram de Construcció la van provocar la intransigència i la supèrbia. Aqueixa supèrbia estúpida, que fa dir, en casos semblants, a alguns patrons incivils:

—A casa meva, l'amo sóc jo, i hi faig el que vui.

A cap casa d'home digne, en primer lloc, no sabem nosaltres que hi hagi amo, perquè l'existència d'amos suposa fatalment la d'esclaus, i cap home que es respecti ell mateix i que, per consegüent, respecti els altres, no en vol tenir, d'esclaus.

Després, tampoc és veritat que hom pugui fer, a casa seva, el que li doni la gana. A casa i fora de casa, hem de fer, els ciutadans, el que estigui bé, i res més que el que estigui bé.

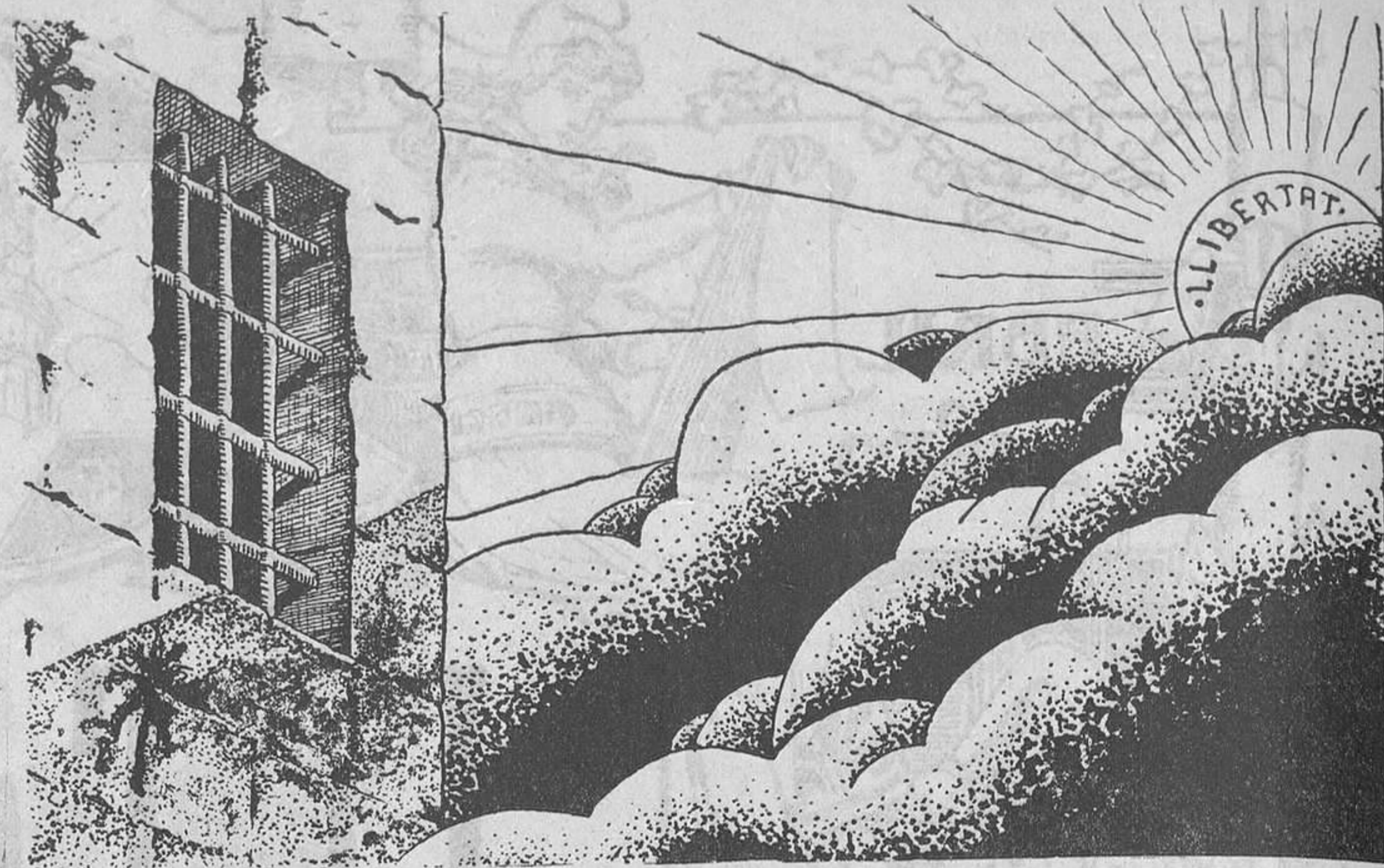
A casa no podem abusar de la dona, dels fills, dels criats; no podem infringir les lleis.

I abusar del nostre poder i conculcar les lleis, és no reconèixer la personalitat humana, individual i social, dels treballadors.

El dret d'associació no és un privilegi i una prerrogativa dels rics. És un dret inherent a l'home, que la Constitució de tots els pobles reconeix igual als de dalt que als de baix.

Es una iniquitat, doncs, acomiadar un obrer perquè pertany al sindicat del seu ofici.

Per aquesta qüestió ja no es plantegen vagues més que ací; i, en interès de tots, és precís que això s'acabi.

— Ja comença a sortir el sol per vosaltres.

INTENCIONS

MOSAIC DEL DIA

El governador, senyor Ignasi de Despujol i Sabater, ha dit als periodistes que Macià no era a Barcelona. Els periòdics madrilenys, però, publicaven informacions de l'estada de Macià a Barcelona.

Fins alguns en donaren fotografies, perquè no hi hagués lloc a dubtes. Fins, a Barcelona, foren molts els qui veieren i parlaren amb Macià.

Però el governador seguia dient que no, que tot era un "bulo".

Decididament, fer de governador no és una cosa tan divertida com alguns pensen.

* * *

El senyor Maynés, home d'affers i de la Lliga, ha trobat la solució per a nivellar el pressupost municipal, per a descarregar-lo dels vint milions de deute. La solució no pot ésser més còmoda, més senzilla, més pràctica: posar més impostos, encarir més la vida del pobre ciutadà. El ciutadà, amb el seu vot, portà el senyor Maynés a l'Ajuntament. El senyor Maynés, agraït, carrega el ciutadà amb nous impostos, li fa la vida més difícil, més feixuga.

Això sembla que ha indignat a alguns. Jo, en canvi, ho trobo molt natural. No desitja el poble regidors de la Lliga? Doncs que pagui el seu desig! És la política de la Lliga, la política que avala bancs en fallida, que empara la burgesia i allunya l'obrer, que crea ministres perquè, des de Madrid, carreguin d'impostos Catalunya.

No sé quin èxit tindrà el projecte del senyor Maynés, que és, com tots els de la Lliga, un home funest. És possible que s'aprovi, perquè ací, quan es tracta d'expoliar el poble, tots es posen d'acord.

Però, vaja, no hi ha dret! No hi ha dret a que sigui el poble qui pagui els plats trencats. I els plats trencats—i bruts—són l'Exposició, les ridícules il·luminacions de la plaça de Catalunya, els viatges i dietes dels regidors, les festes i xeflis que, com qualsevol vulgar comissió d'obsequis de festa major, organitza l'Ajuntament, aquest actual Ajuntament que, amb la seva actuació desastrosa, està fent bo el de la dictadura.

* * *

El senyor comte de Romanones ha fet noves declaracions. Aquest coix, quan no pot fer mal—és a dir: quan no pot ésser ministre o president del Consell de ministres—, fa declaracions.

Les d'ara són comentant el míting de la plaça de braus de Madrid, comentant el magnífic discurs de Manuel Azaña Aquella frase de Manuel Azaña de que "els caps liberals eren els quatre genets de l'Apocalipsi" sembla que li ha fet molta gràcia al cacic de Guadalajara, al polític de la "picaresca", al

Hipòlit Làzaro el gran tenor, l'artista aplaudit per tots els públics del món, ha volgut col·laborar en la Diada del Llibre.

El dia 7, a les set de la tarda, Hipòlit Làzaro cantarà a la nostra llibreria, Rambla del Mig, 20, una de les seves romaneses més famoses.

coix Romanones. Ha dit que això no volia dir altra cosa sinó que els liberals anaven a cavall.

De totes maneres, que el coix Romanones no es confii gaire. Avui ésser liberal no és ésser res. Potser, quan més confiat estigui, caigui del ruc.

Lluís CAPDEVILA

Francesc Macià ha tornat a Catalunya, però la policia l'ha exiliat

La Premsa n'ha parlat a bastament. No per això devem deixar de consignar la nostra més enèrgica protesta pel segrestament de Francesc Macià, comès per la policia. Demanem que siguin exigides les responsabilitats del cas als autors d'aquest fet i, subsidiàriament, el tant de culpa que puguin tenir-hi el governador de la nostra ciutat i el mateix ministre de Governació.

De qui va partir l'ordre de treure En Macià de Catalunya? Sigui qui sigui el que la va dictar, va infringir les lleis de la nació. Clarament, de forma ben terminant, hi ha articles del Codi que castiguen protegir la fugida d'un processat. Macià està processat per cinc-cents delictes reals o imaginaris; i, quan tornava a la seva pàtria per a presentar-se als jutges, l'han obligat a marxar-ne, acompanyat pel mateix cap de policia de Barcelona.

Macià venia a complir una llei. Els que devien detenir-lo l'han fet fugir. Macià és, doncs, avui, innocent, i els culpables són les autoritats.

Desapassionadament, deixant de banda el criteri polític del diputat per Borges Blanques, creiem que s'ha comès amb ell la més gran de les barbaritats. Podem o no compartir el seu credo; però hem de dir ben alt que l'Avi de tots els catalans és l'home més recte que té Catalunya. La seva serietat ens sorprèn, i els seus cabells blancs ens fan respecte. Macià és l'únic home polític que, passi el que passi, té sempre les mateixes conviccions. I aquesta noblesa, aquesta no-claudicació davant dels castigs, de l'exili, de l'adversitat, mereix ben altament la paraula d'heroi.

Els herois es respecten a tot el món. A Espanya, no. Se'ls persegueix, se'ls exclou de les amnisties i, quan, desitjosos de posar un punt final a la lluita des de lluny es reintegren al seu poble que diu perdonar per a oblidar les rancúnies passades, els que vetllen per aquest perdó, es converteixen en els seus botxins, els neguen el dret de defensar-se i se'ls emporten sense donar una raó ni la satisfacció de saber on van.

Això no passa més que vivint una època anormal com la nostra i tenint homes que diguin governar com els d'avui. Mentre no canviïn les coses, veurem casos ridículs com el de Macià, que, per vergonya nostra, ha traspassat novament la frontera de Catalunya quan ja el veïem de nou entre nosaltres.

Macià ha de retornar. Ho demanem amb la mateixa veu de protesta que sempre hem emprat en les campanyes més nobles que hem defensat.

La Dictadura a Lleida

Ja sabem que els governadors civils, segons l'Estatut Municipal, no poden destituir alcaldes. Però sabem també que els governadors civils poden requerir els alcaldes a què compleixin la llei i obligar-los a llaurar dret, sota pena de posar llur conducta il·legal en coneixement del Ministre de la Governació.

A les terres de Lleida, tradicionalment rosegades pel corcò del caciquisme més repugnant i bandoler, hi ha un alcalde il·legal, procedent, naturalment, de la dictadura, que s'està fent un prestigi a base de tota mena d'arbitrarietats i alcaldades, arbitrarietats que han estat denunciades fa mesos al senyor governador i que no han merescut, per part d'aquesta autoritat, la menor atenció.

Jo he denunciat, públicament, des de diversos òrgans de la Premsa, algunes de les nombroses "valenties" de l'històric d'aquest alcalde, i, fins a l'hora present, si bé l'opinió sana de tot Catalunya s'ha alçat contra aquestes injustícies, no ha estat possible aconseguir que, en el terreny legal, es fes la menor justícia. Es tracta del cas del senyor Eduard Bosch i Pinyol, dictador del petit districte municipal de Preixens-Pradell-Ventoses i alcalde contra la voluntat popular i contra ço establert en el R. D. de Renovació d'Ajuntaments de febrer d'aquest any. Contra la voluntat popular, perquè una majoria enorme de ciutadans del districte municipal ha demanat la seva destitució, i contra l'esmentat Reial Decret, per tal com aquest text disposa que no podran formar part de la Corporació municipal individus que no els pertoqui o com a majors contribuents o com a ex-regidors populars. I el senyor Bosch i Pinyol ni és major contribuent ni havia estat mai regidor popular.

Però, a més a més, es dona el cas que el senyor Bosch i Pinyol és el mestre de primera ensenyança de Preixens, i aquest càrrec és manifestament incompatible amb el d'alcalde que porta annex el de president de la Junta Local d'ensenyament, la missió de la qual és controlar i fiscalitzar la gestió del mestre. Però totes aquestes raons i incompatibilitats legals, al nostre país no ser-

veixen absolutament de res quan es tracta de fer la llei a un cacic que té una certa pràctica en "qüestions" electorals (sistema antic) i que compta amb misterioses influències relacionades amb hipotètiques possibilitats del mateix ordre elector.

El dictadoret Bosch i Pinyol, que té en contra la voluntat popular, ha fet objecte de persecucions i vexacions el meu pare, la dimissió del qual com a Secretari de l'Ajuntament exigia amb coaccions de caràcter despòtic i dictatorial. Acostumat a xurriaquejar les seves pobres víctimes a l'ombra d'un silenci i d'una impunitat de l'opinió pública, s'ha trobat, ara, amb la meua modesta estiligràfica i en vergonyosa retirada, evitant una dimissió que li seria molt bona per la salut, ha recorregut a la intensificació del terror per defensar-se des del seu "blocu", amb el mauser de la vara municipal.

Jo em demano, lectors de LA CAMPANA DE GRÀCIA, que us sentiu com jo mateix compenetrats amb els ideals de llibertat i democràcia, que sentiu com jo mateix la necessitat de lluitar contra els monstres caciquils en defensa dels governats,

Demanem amb la màxima energia—... és a dir: amb la màxima energia, no, perquè som un poble molt tranquil i assossegat—que Francesc Macià sigui jutjat com li pertoca.

quina hauria estat la fi del meu pare i de les altres víctimes del dictadoret Bosch i Pinyol, sense la intervenció de la meua humil estiligràfica divulgant els fets a la llum del dia?

Hauria estat la pobra fi de les moltes víctimes que ha fet el caciquisme al nostre país en conxorxa amb el capitalisme i la reacció. La fi dels governats sense l'ajut de les repugnants influències misterioses, la veu dels quals mor suplicant inútilment justícia en les tenebres de la iniquitat i en el desert del desempar més tràgic. En aquest desert que representa, al nostre país, la recerca de l'equitat quan un home no es vol vendre la consciència, ni vol hipotecar la seva dignitat, ni vol estirar la levita de cap "prohom".

DOMÈNEC DE BELLMUNT

Agraïm al gloriós aviador Ramon Franco

el seu bell gest en estar a punt de venir a buscar en Francesc Macià en el seu avió per tal que prengué part en el míting republicà de Madrid. No pogué ésser; però el seu gest l'honora i ens el fa estimar.

Correu de l'Estranger

COSES D'ITALIA

SÓN moltes les analogies que hi ha entre l'Alemanya d'abans la guerra i l'Itàlia feixista d'avui.

Una de les manifestacions més absurdes i més impertinents de l'Alemanya del Kaiser era afirmar que tot el que hi havia de bo, de noble, de gran al món era d'origen germànic: els grans homes, els grans invents, les grans idees... La Itàlia del senyor Mussolini fa actualment les mateixes absurdes i impertinents afirmacions.

Suara, un autor afiliat al partit del Duce, Fornucio Tafaneli, diu fredament en una obra destinada a la joventut italiana:

"Els principals invents que han contribuït al progrés del món són deguts a gent italiana. Els estrangers no han fet més que aprofitar-se'n sense expressar, tanmateix, la més petita gratitud."

Es així que es tracta d'imbuir en les generacions noves un esperit imperialista enterament semblant al de l'Alemanya que va desencadenar la més terrible de les guerres.

* * *

El secretari general del partit feixista, senyor Turati, ha presentat la dimissió del seu càrrec i ha estat reemplaçat pel senyor Giurati, president fins ara de la Cambra dels diputats.

El senyor Turati, que exercia la secretaria general del Feix des de feia quatre anys, ha justificat la seva dimissió, naturalment, per motius de salut... Mussolini, en acomiadar-lo oficialment, l'ha cobert de flors...

Sota les flors hi ha, però, les espines. De molt temps existia un desacord profund entre el Duce i el senyor Turati, desacord que provenia de les discussions que precediren a la firma del tractat de Laman.

El secretari general, que era la segona autoritat del feixisme després del Duce, es

mostrà contrari a la firma del tractat per considerar que tots els avantatges eren a favor del Vaticà. I ara, després d'una lluita interna que ha durat molts mesos, Mussolini ha guanyat un cop més la partida i l'ha forçat a dimitir.

Ningú no coneix les qualitats que el nou secretari, senyor Giurati, té per al càrrec. Però siguin les que siguin, és un càrrec extremadament difícil: cal una gran diplomàcia, una gran astúcia i una gran servilitat.

L'INVERN XINÈS

POTSER no hi ha un país més desgraciat al món que la Xina. Es, de primer, una nació excessivament poblada. En la majoria de les províncies — províncies tan poblades i extenses com els més grans estats europeus — la fam hi impera en un estat crònic. I dominant i explotant les multituds famolenques, viuen confortablement algunes famílies riquíssimes.

Això a part, el país és recorregut normalment per bandolers que pacten amb les autoritats i s'apoderen de vegades de pobles sencers.

Les contribucions són aclaparants i arbitràries i al caprici sovint dels governadors regionals.

Però, ultra aquests sofriments endèmics, el país és devastat també per altres d'esporàdics.

Períodes en què la fam s'encruideix i ocasiona la mort de sis, set, vuit, deu milions d'habitants. Guerres intestines, inabundables, durant les quals tot és destruït i violat i cremat.

Després, la revolució... I, des d'aleshores, la guerra civil, la guerra interminable, la guerra sanguinària, sense ideals, sense noblesa, en la qual un poble inconscient resta a mercè d'uns generals cruels, lladremans, imbecils i traïdors...

I, mentrestant, els més alts representants de les nacions *civilitzades* passen el temps a Ginebra parlant confortablement de la pau...

L'acte republicà de Madrid

va demostrar plenament que l'Espanya i la Catalunya viva i democràtica estan més prop que l'Espanya oficial i la Catalunya de la Lliga Regionalista.

El caciquisme i el secretariat local

La Premsa tota i en especial la professional, s'ocupa de la persecució de què es fa objecte a molts secretaris. Es publiquen fets tan terribles, que demostren un baix fons moral; tant, que el fiscal i altres autoritats deuriem passar al jutjat tots els fets criminosos que es publiquen, per castigar aquells que els propalen o aquells que han comès tantes barbaritats, per al seu degut càstig.

El caciquisme no mira treves, per aconseguir el que es proposa, i d'aquí ve l'actual onada de persecució. S'apropen eleccions, i han d'assegurar-se.

No es pot ésser secretari. Això no pot durar.

Ahir es lliurà el Mestre de les garres del caciquisme, i avui toca al secretari.

Qualsevol quidam es creu amb dret per atropellar el Secretari, i si no poden fer-lo saltar per altres mitjans, es recorre a la fam, no pagant-li els seus migrats havers.

El cas de Parades s'ha repetit moltes vegades, en coneixem alguns. Omells de Nagaia, Avellances i d'altres que no citem per no disposar de temps; i, a més, fóra una lletania.

Quants Secretaris han dormit a la presó moltes nits, seguint-los causa per falses acusacions, sobre suposades agressions als Alcaldes, Tinents i Jutges municipals, i per altres delictes, per exemple, el de falsedat, fet cometre per engany sota pressió; per infidelitat en la custòdia de documents, els quals havien estat sostrets de la Secretaria pel cacic, amb abús de confiança, i després demanar-los.

Tantes coses han passat, que fins sembla estrany que vulguin ocupar tal càrrec; però primer tot són flors i violes, i després vénen les hores de dolor.

Al Secretari, com a tot funcionari públic, que se'l respecti i se'l pagui degudament, obligant-lo al compliment dels seus deures. Però els cacics no ho entenen així; els convé dominar-lo del tot.

Es vergonyós que els Secretaris amb molts anys de serveis no trobin plaça, no valent-los per gairebé res els bons serveis prestats. Voldran que morin, per així no haver de pagar-los havers passius!

Això és el que passa als que no s'han doblegat a les imposicions del caciquisme.

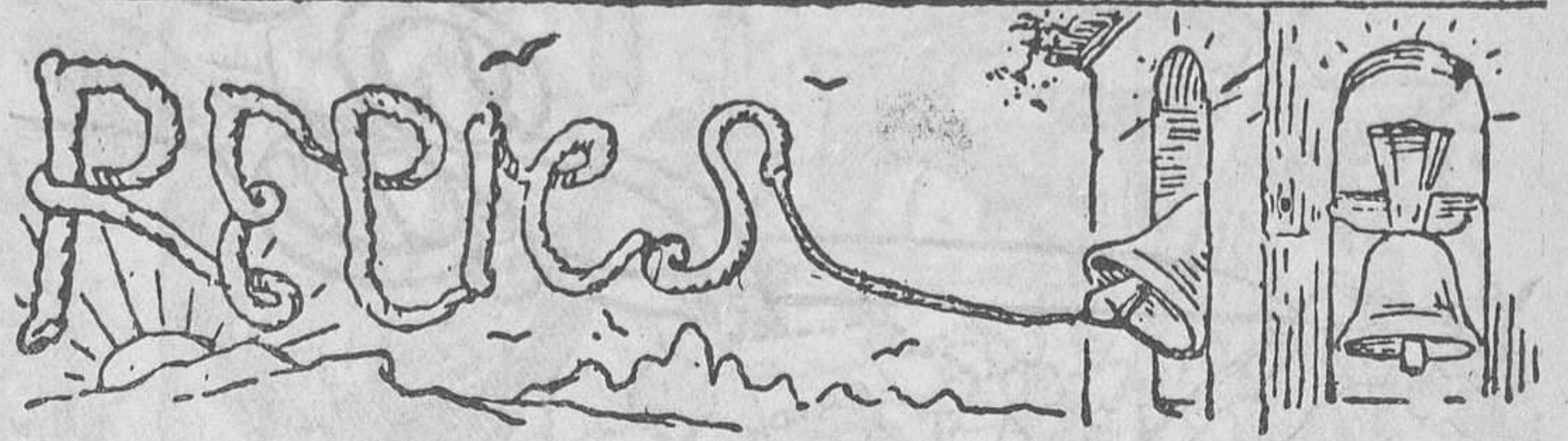
El catalanisme encara no s'ha preocupat d'aquests elements, deixant en un total abandó als que són de la mateixa tendència i per la mateixa causa han sofert forta persecució durant la dictadura, com abans de la mateixa, per més que crec fóra un cas de justícia i d'alta conveniència política, destruint així els baluards del caciquisme, que tant de mal ha fet a tots els partits d'ideals.

La seguretat del Secretari en el càrrec, favoreix a tothom, i ensem és una garantia important per als debils i desvalguts.

El Secretari conscient i honorat, vol apartar-se del caciquisme perquè l'humilia i deshonra.

BALDOMER PORTA BATALLA

El senyor Maynés, regidor de La Lliga, no volia que l'Ajuntament protestés de l'arbitrarietat comesa amb Francesc Macià. Recordeu-ho!

ACTE D'AFIRMACIÓ

Diumenge va tenir lloc, a Madrid, un grandios acte d'afirmació republicana. El govern, seguint el pla traçat, no va permetre radiar els discursos.

D'això se'n diu normalització. La resta són rondalles de la vora del foc.

GALÍCIA, ENCARA!

La regió germana ha sofert una nova patcada.

Però s'ha redreçat. Censurem l'actitud del seu governador a Lugo, i, com ells, demanem la seva dimissió.

"ALBAS" AMUNT I AVALL

Un Alba que diu que se'n va.
Un altre que vol tornar.
Diuen que una desgràcia no ve mai sola.

UN "BLUFF"

Alguns diaris varen tenir la gosadia de dir que Francesc Macià era a Barcelona, i fins i tot els diaris de Madrid en donaven detalls.

Un vulgaríssim "canard".
La diada dels innocents, pel setembre?...
Sort que el governador, amatent, va negar aquelles informacions. Del contrari ens ho haurien arribat a fer creure. Oi, senyor Despujol?

ELS DEFINITS

La diada de la Mercè varen acabar-se de definir els "cucurulles".

Ara els preocupa la definició dels que des de bell principi estan més definits que els indefinits.

NO EL VOLEN

A Manresa no volen tenir com a fill il·lustre el governador de Barcelona, general Despujol.

Nosaltres, desconixedors del què és necessari per a ésser fill il·lustre d'una ciutat, no sabem per què varen nomenar-lo com a tal.

Els simpàtics manresans ens ho haurien d' aclarir.

ELS DE LA "PORRA"

Un anònim, amb una creu per capçalera, i unes paraules anticipant la visita, ha estat enviat a "Solidaridad Obrera" pels de la "porra".

No creiem, però, que ho compleixin. Els agrada massa conservar la pell.

AQUELLA JOGUINA

Recordau aquella joguina de fa uns quants anys, que se'n deia un Toribio? Era de goma i, prement-la, se li feia treure la llengua tot dient:

"—Toribio, saca la llengua!"

Ara torna a estar de moda. Nosaltres n'adquirim un i, estrenyent-li el ganyot, li farem treure un pam de llengua bo i dient-li:

"—Saca la llengua, Toribio!" Quina llàstima que no poguem estrenyer el ganyot de tots els Toribios.

ACLARIMENT

Segons explica el propi Josep Pla en la seva pedestre secció de "La Veu", la Lliga, d'ençà que és "Lliga", ha fet tres coses bones:

1.ª Ha catalanitzat Catalunya de manera que una gran part de l'element treballador restés al marge del moviment catalanista durant el període d'hegemonia lliguista.

2.ª La Lliga, per mitjà dels seus capítols més conspicus — Cambó, Duran, Ventosa... —, ha creat una plutocràcia omnipotent a costa d'un país empobrit: Catalunya.

3.ª Va contribuir, per tal de salvar la Mancomunitat, a l'enlairament de Primo i Anido. Hem cregut convenient de transcriure tres punts perquè, com tothom sap, la prosa de Pla, quan no la corregeix un Junoy, no sempre és massa clara.

JA ENS HO EXPLIQUEM

Moltes coses que passen en aquest país serien inexplicables de no tenir-ne present una de molt clara:

Que l'actual govern, en realitat, ha vingut a salvar totes les responsabilitats de la Dictadura.

¿Per què, si no, entre altres coses que no es poden dir, permet, en un cas únic al món, que els ex-dictadors vagin per tot el país promovent desordres i aldarulls i fins alçament de tota una regió?

¿Per què manté en vigor llei que, com el Codi civil que ara regeix, són filles de la il·legalitat?

¿Per què deixa que es facin efectius els milions d'un homenatge escandalós?

¿Per què manté reixes endins els reclusos polítics i socials condemnats per la Dictadura?

¿Per què no torna a la legalitat el Centre de Dependents?

¿Per què...???

La Diada del Llibre serà, a casa nostra - i vostra -, Rambla del Mig, 20, d'un interès excepcional. La cobla "La Principal de Barcelona" també hi ha volgut col·laborar, i a tal fi donarà una extraordinària audició de les seves millors sardanes.

Amb una cobla tan xamosa i una música tan valenta, ¿qui no compra llibres?

Els terribles "legionarios"

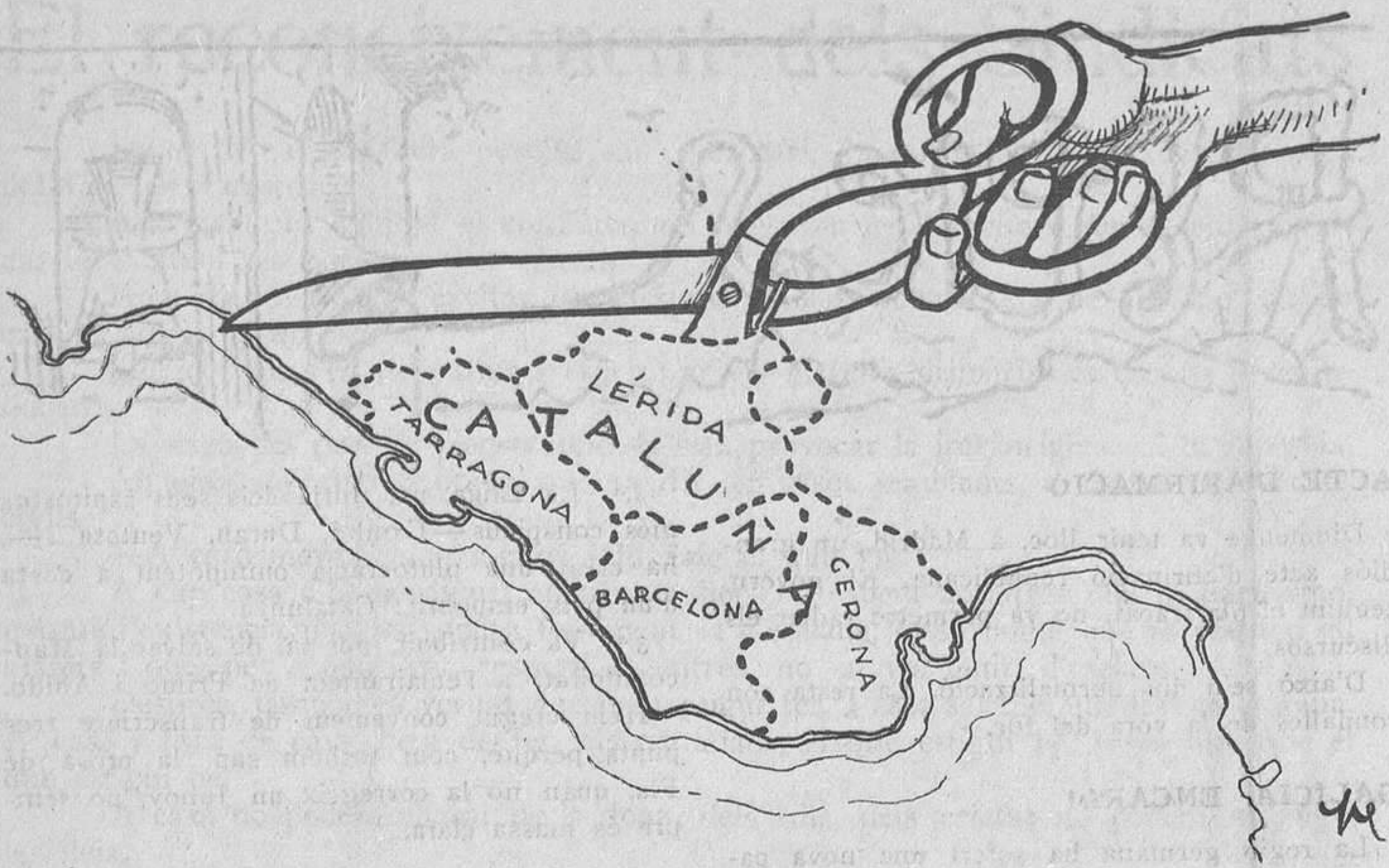
Es veu que, a Madrid, és molt difícil arribar a trobar la gent descastada que ataca la Redacció d'un diari i, més tard, publica una nota per a justificar-se davant de l'opinió. Si per comptes d'ésser "legionarios", aquesta genteta que s'atribueix la salvació de la pàtria més o menys llunyana, haguesin estat obrers o defensors d'alguna idea noble i de llibertat, ja haurien trobat una cella infecta i un nou Heraclio o Robles. Per als primers no hi ha prou policies per a trobar-los; per als darrers, basta una fitxa de la "poli" per tal que, com a malfactor, et vinguin a cercar a casa, de nit, i sense donar-te explicacions de cap mena.

Ara, aquests "legionarios" del cap gros Albiñana, fan venir una colla de feixistes per a ensinistrar-los. Si el govern no té ganes de promoure un conflicte, ha de tancar a Sant Boi aquests salvadoretts, que sols van a la recerca d'alteracions d'ordre públic, emparats per les seves visites oficials.

Tingueu ben present

«La deportación de Francisco Macià es la abdicación de la soberanía nacional en la soberanía extranjera»

Alcalá Zamora

—Si tanta nosa els fem, que ens treguin d'una vegada!

Compensacions

En llegir, aquests darrers dies, les coses que de l'afer del Centre Autonomista de Dependents diuen els diaris, ens trobem massa sovint amb la paraula compensacions, posada de tal forma, que no admet possibles dubtes. Sembla que la solució d'aquesta qüestió de dignitat ciutadana vindrà acompanyada de quelcom inesperat. Compensacions, per nosaltres, vol dir propina; i, no sabem per què s'ha d'arribar a cap mena de dàdiva, quan els quatre anys que porten els elements forans dintre del Centre és la millor que podien donar-los.

Han estat reis i senyors d'una propietat que no els pertany; han jugat amb els interessos dels socis i han fet el que els ha donat la gana, sense que ningú, absolutament ningú, els demanés comptes.

Quina propina vol donar-se'ls, ara?

Restituir les coses al seu estat és l'únic que deu fer-se. Altrament, seria creure que vol afavorir-se l'actuació dels actuals dirigents, com si no tingués l'opinió pública tota la raó.

Propaganda pel teatre

Hi ha aspectes de la vida que, malgrat de formar l'ambient en què s'escola el viure quotidià, no han estat mai motiu per a una literatura primària. Potser la raó d'aquesta exclusió la trobarem en què tot allò que hom accepta com a normal, es presenta desproveït d'interès a les intel·ligències incultes.

A gairebé tots els països on la novella i el teatre, les manifestacions de l'art que major influència exerceixen sobre la massa, han adquirit el grau de maduresa que les fa aptes a tractar aquells aspectes, si paral·lelament a l'abastament d'aquesta maduresa, el poble ha imprimat a la seva vida certa intensitat política o social, veiem que la novella i el teatre han estat emprats com a mitjans de propaganda d'aquestes activitats.

Les violentes campanyes amb què els elements que s'han considerat atacats han rebut sempre aquesta propaganda, demostren la seva eficàcia. Malgrat d'això i amb tot i que són nombrosos els països on ha estat assajada, podrien comptar-se amb els dits d'una mà aquells on ha estat sostinguda fins treure'n algun resultat positiu.

Es cert que el conreu d'un teatre polític o social, presenta majors dificultats que aquell que és basat únicament en el tema clàssic de l'amor; ací és lliure la fantasia de l'autor; sols la consciència d'aquest li posa límits, i aquests límits són sempre més imprecisos, i mai tan reduïts com els d'un programa de partit.

Si l'autor és essencialment literat, encara que tingui un color polític—que, per regla

Ciudadans: no permeteu que l'Ajuntament que es diu popular aprobi el projecte del lli-guero Maynés.

Anem a la unió d'esquerres, intensifiquem a Catalunya la campanya d'esquerres.

general, el té—, els temes polítics no li semblen mai prou suggestius com a tema continu de la seva obra, encara que, sovint, ho siguin per a una obra de circumstàncies.

Si l'autor és essencialment polític, li mancarà generalment el coneixement profund del teatre, indispensable per a fer una obra reeixida, i que sols s'aconsegueix amb molts anys de moure's en un ambient teatral.

Es dona, algunes vegades, el cas d'hommes que senten la política i el teatre amb una intensitat gairebé igual. L'explicació d'aquest fet més que en l'individu, la trobarem en les circumstàncies del seu país o bé de la classe social d'on aquell individu prové.

El nostre proletariat, i més encara, en un altre aspecte, tota la nostra terra, es troben actualment en aquelles circumstàncies pròdigues en la formació d'aquests homes de doble personalitat. Tots els coneixem i rarament hem vist que el literat vulgui servir el polític; àdhuc s'ha donat algun cas a la inversa. Cadascú té les seves raons per a obrar com ho fa, i, no coneixent aquestes raons, jo em guardaré prou de blasmar-los; però no puc estar-me de fer pública la meua estranyesa davant d'uns homes que formen en agrupacions polítiques, i tenint en les seves mans un dels més formidables mitjans de propaganda, no han volgut emprar-lo.

V. R. LLORCA

Ja l'ha hi han tornada

Quan es pren una cosa, tothom sap que es comet una mala acció, mereixedora de càstig; per la mateixa raó, tota malifeta ha de pagar-se, sigui com sigui. Però aquesta vegada, la injustícia comesa era (com en molts casos) necessari reparar-la tornant la cosa al seu lloc, del qual ja no l'havien de treure.

Em refereixo a LA CAMPANA DE GRACIA, aquesta Campana tan històrica, i com a tal, sagrada pels barcelonins, que devem i tenim un dret de guardar-la com una joia preada, pel sol fet de simbolitzar aquells dies de lluita en què el poble, irat tot ell, embolcallat per una causa noble, clamava justícia arreu, mentre "La Campana" amb les seves batallades, cridava la gent a la lluita, responent les multituds amb fe i valentia, com responen els bons patriotes, quan la pàtria està en perill. Ja tornes a ocupar el teu lloc, oh, Campana!, el lloc aquell que és ta casa pairal; que hom un dia que estava de mal humor te'n va treure, només per ésser lo que ets, per haver tocat massa fort; llençant tes queixes sobre els opressors. Gràcies a la protesta civil d'uns bons ciutadans, et tornem a veure dalt de l'altiva torre de Gràcia, esperant orgullosa aquell toc d'"alleluia" que vindrà a omplir-nos, als veritables fills del poble, després de la victòria assolida, d'aquell goig que amb tant d'anhel esperem.

Mentrestant, Campana, desgrana el temps tocant tes hores escardalenques, que ja no pensava sentir-les mai més.

ERMENGOL PARÉS

Mesures extremes

Ja és del domini públic, per haver-ho publicat la Premsa forana i la local també: Que circulen rumors de possibles esdeveniments polítics.

Que s'han circulat ordres als governadors civils i a determinats caps d'instituts armats.

Que se'ls faculta per adoptar midas molt extremes.

Que el Govern desconfia de certs sectors de cossos armats.

Que aquests sectors seran desproveïts de determinats elements (lleixi's armes) ofensius i defensius.

Que els elements d'esquerra siguin constantment vigilats.

Que aquesta vigilància sigui ben notable.

Que la guàrdia civil s'està ensinistrant en el maneig de metralladores.

I que aquestes mesures demostren ben clar que no estem en Carnaval i, per tant, en temps de mascarades.

REUS

Els diversos grups republicans que hi ha en aquest poble, contràriament a ço que hom es pensava, vénen mantenint-se units, sense que s'hagi albirat, d'ençà que establim l'entesa, cap discrepància que pogués posar la mateixa en perill.

Els que avantposem les idees a tot interès personal, hem de veure amb bons ulls la germanor que existeix dintre la família republicana, encara que el nostre pessimisme ens faci pensar, molts cops, que quan siguin a tractar de les eleccions de diputats a Corts, vindrà la trencadissa.

L'experiència ens ha ensenyat a ésser pessimistes en aquesta qüestió. Coneixem la tela.

Ara, que les circumstàncies són unes altres i precisen unes altres activitats, uns altres sacrificis, uns altres procediments.

Encertarem en els nostres pessimismes? Continuarem impertèrrits en la nostra política localista, que tant de mal fa a l'ideal i que tants beneficis proporciona als de la casa del davant?

Republicans de Reus: Decidiu-vos d'una vegada a sacrificar-vos per l'ideal. Ara s'acosten unes eleccions legislatives. Si aneu a la lluita electoral, penseu que el nomenament de candidats ha d'ésser obra de tots plegats, de tots els grups aplegats, i, per tant, no deveu intentar nomenar candidats cada grup per si, perquè així pugui convenir a alguns que figuraran al vostre costat, per res més que per profit personal.

S'ha de desterrar aquella tàctica de nomenar el primer senyor Canons que es presenti, perquè és el Director d'un Institut Frenopàtic, o un senyor Xirinaes qualsevol, perquè és el fill del seu pare.

S'ha d'ésser republicà, i la feina que es faci, ha d'ésser republicana. Res de servir de joguina a cap negoci.

P. E. P.

BALSARENY

Fa alguns anys que en aquest poble es fundà una societat esquerrana, aplegada sota el nom de "Centre Instructiu i Recreatiu", noble gest d'alguns homes d'idees republicanes.

Avui aquesta societat ja és una altra. Durant l'esbojarrada dictadura, es varen treure aquells "cuadros" de la República i d'En Layret, que honoraven les parets de

Dimarts

dia

7 d'octubre

DIADA DEL LLIBRE

No deixeu de comprar-ne

casa nostra. Tot això, per obra i gràcia d'un delegat de la "Unión Patriótica", d'un ex-alcalde que actuà en plena dictadura, i que ara s'ha constituït en amo i senyor d'aquest local.

Fins no ha pogut més, que havent-hi una vacant de "conserje" en dit local, se n'apoderà, a pesar de protestar-ne molts socis i altres que en la reunió general que se celebrà no se'ls avisà, solament per aquest fi.

¿Fins quan ha de durar això, senyor dictadoret?

¿Que no es dona compte que les dictadures van de baixa?

JOSEP RIERA PUIG

SOLSONA

Tot el carrer del Castell vol atropellar el veí del mateix barri, senyor Santantoni, per haver fet una botiga en el local, de la seva propietat, que era costum guarnir-hi el Sant per la festa del carrer. Els autors d'aquest "xivarri" són: Un antic cacic de la "Lliga Regionalista", que ja tots el coneixem, el materialista doctor Rosell, el senyor Bisbe i altres que també fan pudor de sotana. I han fet treure els drapets al sol, per al pobre senyor Rector, qui, ja tement-se de perdre el judici, ha demanat una pobresa, la que, si li és acceptada, també jo voldré ésser un pobre com la parròquia de Solsona: una de les millors del bisbat.

El senyor Muxí, advocat defensor de senyor Santantoni, l'ha rebutjat. Aquest senyor demostra ganès de fer justícia. Que prengui model el senyor jutge, i que digui lo que volem tots els justiciers i solsonins, que a la catedral els sants no hi farien nosa ni destorbarien a ningú.

6-QUET

P. C. (Igualada).—Del primer, no sabem qui podria cuidar-se'n. Quant al segon, fa temps que no el veiem; i això ens fa suposar que no surt.

M. P.—Ni el vers ni la prosa no són publicables. Un altre dia serà.

B. P. B. (Pobla de Claramunt).—Bé. Va.

V. R. Ll.—Prou dictadura! Ja fa pudor. Diquem-nos a mirar endavant, i no endarrera.

F. C. (Solsona).—Per a publicar una cosa, cal, abans, tenir compte de dir-ho de manera que no sigui un atac personal. La vostra carta podria costar-vos un seriós disgust.

Piu (Lloret de Mar).—Primer, volem dir-vos que no coneixem que sigui just, cap atropell. Després, la vostra prosa és mancada de tot interès per la capital.

J. V. R. (Sant Sadurní).—Es millor publicar-ho en un periòdic local, això.

E. P.—Va.

Imp. "La Campana", Om, 8, Barcelona

Frases que no cal oblidar

«Yo no puedo vivir en un pueblo que parece un corral de gallinas, donde cuatro monas remedan los gestos de los hombres»

Manuel Azaña